

De Veenarbeid en nog wat.

zond werk; ongezond vooral omdat de man niet-tegenstaande de hooge laarzen die hij aan heeft, voor het opspattende water, bijna altijd tot aan het midden doornat is, en niet minder vermoeiend en niet minder vuil is het werk van zijn maat de menger. Ook deze heeft de beenen omkleed met laarzen en moet zorgen, dat de hem door den graver toegeworpen spitten, in de bak zoo vlug mogelijk worden fijngetrapt, met water aangemengd en daarna buiten den bak op het land zijn geworpen, dat de eerste nooit op de laatste behoeft te wachten. Is dat het geval, dan zoekt de graver al heel spoedig een sterkeren kerel voor zich op, en moet de menger maar zien dat hij met een hem meer gelijke in krachten

TURFMAKERSWONING TE BEETS.

opnieuw klaar komt. Op deze manier vult dus de een den ander aan, maar op zoo'n wijze, dat het uiterste er wordt uitgehaald en men het de mannen, die in den regel al niet fleurig zijn, heel goed aan kan zien, als de veentijd voor hen om is.

Bedoelde arbeid is voor deze lieden gewoonlijk afgeloopen in het laatst van Mei of begin Juni. Een zeer goed span brengt per dag 6 roeden, dat is in een week van vijf werkdagen dus 30 roeden op den wal, rekenen wij hierbij zoo, dat de geheele baggertijd gemiddeld 13 weken duurt, dan hebben 2 mannen 13×30 , dus 390 roeden afgewerkte slik die ze betaald kunnen krijgen en maakt dat een sommetje van 80×390 of $f 312$.— Hebben de lieden ieder $f 5$.—

kost of weekgeld opgenomen, dan is dat 13×10 of $f 130$.— en hebben ze bij afrekening dus nog te ontvangen ieder $f 91$.—

Een en negentig gulden is voor onzen veenwerker een groote som en er zijn er wel die na opmeting meer ontvangen. Zoo'n dag kan er bij 't huiswaarts keeren dan ook een borrel op staan, meenen sommigen en dientengevolge komt zoo'n avond dan ook niet iedereen nuchteren t'huis. Toch wordt dit euvel jaar op jaar merkbaar beter, iets wat niet voor 't kleinste deel aan de propaganda van onze afschaffers en geheelonthouders, die ook onder deze klasse van menschen worden aangetroffen, is te danken!

Te lange maatstokken, dure waar, uit den gedwongen winkel, die, of de baas, of de onderbaas, er veelal op nahoudt en andere vermeende of bestaande grieven, komen bij zoo'n afrekening nog heel dikwijls op het tapijt en niet zelden gebeurt het dat vechtpartijen, waarbij wel eens de messen voor den dag komen, er het gevolg van zijn. Dat tusschen deze soort arbeiders en de bazen altijd weinig harmonie is, komt ook doordat men elkander in zoo'n heel jaar slechts eenige weken noodig heeft en de een den ander al de overige maanden niet krijgt te zien. Niet zoodra toch is de baggertijd afgeloopen of de eersten

gaan opnieuw, dikwijls zeer ver van huis, eerst om te maaien en daarna om te hooien. Evenwel wordt de veentijd altijd beschouwd als de beste, beter zelfs dan de zomer. *Os 't baggeljen goewd utvult!* daar hangt 't van af of moeder t'huis straks een paar nieuwe stoelen, de dochter een nieuwe jurk en de jongen nieuwe schoenen zal hebben ja, dan neen. Valt het baggeren wat buitengewoon goed uit en duurt dit zoo een jaar of drie achtereen, dan koopen de besten der hunnen zich een koetje, verbouwen de hut in de heidevelden van Schoterland en elders in een schouwbaren arbeiderswoning, koopen zich wat mest op 't land of een paar schapen meer in 't hok, kortom, dan storen onze veenwerkers-baggerlieden er zich bitter weinig